

Vihdin kunnan lausunto hallituksen esitysluonnoksesta sote-uudistukseen liittyvän lainsäädännön muuttamiseksi

Kunnanhallitus 17.01.2022 § 9

14/00.04.00/2022

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta sote-uudistukseen liittyvän lainsäädännön muuttamiseksi. Lakiluonnoksen tavoitteena on täydentää ja muuttaa sote-uudistukseen liittyvää lainsäädäntöä täytäntöönpanon yhteydessä havaittujen puutteiden osalta.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan muutoksia

- potilastietojen käsittelyyn Uudellamaalla,
- ympäristöterveydenhuollon siirtoon liittyvään säännökseen,
- sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa koskevaa sääntelyyn,
- väliaikaisen toimielimen tiedonsaantiin sosiaali- ja potilastietojen osalta,
- kuntien mahdollisuuteen tuottaa tukipalveluja hyvinvointialueille siirtymäajan aikana,
- asiakirjojen siirtoa ja valtionavustuksien takaisinperintää koskeviin määräyksiin,
- neuvottelukuntien toimikauteen; ja
- ensihoitokeskuksen tehtäviin koskien lääkärihelikopteritoimintaa.

Esityksessä ehdotetaan määräaikaisesti säädettäväksi oikeudesta luovuttaa potilastietoja hoidon edellyttämässä laajuudessa Uudenmaan maakunnassa potilasta hoitavalle, jos potilas ei olisi kieltänyt tietojen luovuttamisesta. Pysyvä lainsäädäntö potilastietojen luovutukseen tullaan esittämään sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistuksen yhteydessä. Uudistukseen liittyvä hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnan käsiteltäväksi syyskuussa 2022.

Ympäristöterveydenhuollon tehtävien järjestämisvastuun sopimuksenvaraista siirtoa koskevaa säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi eräiltä osin. Ehdotetuilla muutoksilla otettaisiin huomioon kunnaneläinlääkäreiden lainsäädännölliseen asemaan liittyvät erityispiirteet sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan poikkeuksellinen rahoitustapa.

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa.

Väliaikaisen toimielimen tiedonsaantioikeutta ehdotetaan muutettavaksi siten, että väliaikaisella toimielimellä olisi oikeus saada sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietoja silloin, kun tiedot olisivat välttämättömiä asiakkaan hoidon ja palvelujen jatkuvuuden sekä hoitoon ja palveluun liittyvien yksilökohtaisiin sopimuksiin liittyvine velvoitteiden täyttämiseksi.

Kuntien hyvinvointialueille tuottamien tukipalvelujen yhtiöittämiselle ehdotetaan yhden vuoden siirtymäaikaa, jos kunta on tuottanut kyseisiä palveluja sosiaali- ja terveydenhuoltoon ennen vuotta 2023. Hyvinvointialue voisi myös siirtymäaikana ostaa palveluja kunnilta.

Voimaannpanolakia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että asiakirjojen siirto koskisi myös pelastustoimen asiakirjoja ja valtionavustuksen takaisinperinnän luopumissäännös myös irtainta omaisuutta.

Hyvinvointialueesta annetussa laissa, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa sekä pelastustoimen järjestämisestä annetussa laissa säädettyjen neuvottelukuntien toimikauteen ehdotetaan lisäksi teknisluontoisia korjauksia.

Terveydenhuoltolain ensihoitokeskuksien lääkärihelikopteritoimintaa koskevia velvoitteita koskevaan sääntelyyn ehdotetaan täsmennyksiä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan siten, että laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain muuttamisesta ja laki terveydenhuoltolain 46 §:n muuttamisesta tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023 ja muut lait mahdollisimman pian lain vahvistamisen jälkeen.

Lausuntoa hallituksenesitysluonnoksesta on pyydetty 20.1.2022 mennessä. Lausuntopyyntö ja hallituksenesitysluonnos ovat luettavissa lausuntopalvelu.fi -sivustolta:
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=2da43333-2bc7-48ab-a71e-7bc8978e0fef>.

Valmistelija	Noora Nordberg, etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 597 0913
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	Vihdin kunta pitää esitettyjä muutoksia perusteltuina ja lausuu erityisesti kuntien mahdollisuudesta myydä tukipalveluja hyvinvointialueelle seuraavaa: Hallituksen esitysluonnoksen 69 a §:n mukaan hyvinvointialue voisi ostaa kunnalta tai vapaaehtoiselta kuntayhtymältä ja kunta tai vapaaehtoinen kuntayhtymä myydä hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluita vuoden 2023 loppuun saakka ilman kuntalain 126 §:ssä säädettyä velvollisuutta yhtiöittää nämä palvelut, jos kunta on vuoden 2022 lopussa tuottanut näitä palveluita. Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevaa poikkeusta ehdotetaan kuitenkin rajattavaksi siten, että se koskisi vain tilanteita, joissa hankinta alittaa julkisista hankinnoista annetun lain 26 §:ssä tarkoitetut EU-kynnysarvot (215 000 euroa vuonna 2022). Vihdin kunta toteaa, että tukipalveluiden yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva siirtymäsäännös on erittäin tarpeellinen, mutta esitetyssä muodossa riittämätön. Vihdin kunta ehdottaa, että EU - kynnysarvoon

liittyvä rajausta poistetaan pykälästä. Siirtymäaikaa tulisi myös pidentää ainakin yhdellä vuodella vuoden 2024 loppuun.

Ehdotetusta pykälästä ja sen perusteluista ei ensinnäkään ilmene, sovelletaanko ehdotettua 215.000 euron rajaa hankintakohtaisesti vai hyvinvointialueen kokonaisostojen perusteella. Kuntaliitto on omassa lausunnossaan arvioinut, että eri hankintoja on mahdollista arvioida erikseen, eli esim. siivouspalveluiden hankinta ja ruokapalveluiden hankinnat olisivat toisistaan erillisiä hankintoja, joissa molemmissa myynti voisi olla enintään EU-kynnysarvon määrittämä 215.000 euroa. Ilmeisesti hyvinvointialue voisi ostaa esim. ruokapalveluita eri kunnilta niiden keskuskeittiöstä siten, että ruokapalveluita tuotettaisiin eri pisteisiin eri kunnista ja jokainen eri hankinta voisi olla enintään 215.000 €.

Vihdin kunta on tuottanut perusturvakuntayhtymä Karviaiselle ateria- ja puhdistuspalveluita vuosittain yhteensä n. 384.000 eurolla. Tästä ateriamyyntiä on 330.000 euroa vuodessa ja puhdistuspalveluita 54.000 euroa vuodessa. Terveyskeskuksen vuodeosaston 10 paikan suunniteltu vähennys vuonna 2022 pudottaa ateriaostojen kokonaissumman 265.000 euroon. Terveyskeskuksen laitoshuoltajat on siirretty perusturvakuntayhtymä Karviaisen palvelukseen 1.1.2022 lukien.

Vihdin kunnan Karviaiselle myymien palveluiden osalta ateriapalvelut ylittävät EU-kynnysarvon, joten niihin ei sovellettaisi esityksen mukaista pidennettyä määräaikaa, vaan palvelun myynti tulisi ehdotetun sääntelyn mukaan lopettaa 31.12.2022 mennessä. Hyvinvointialueen tulee siten järjestää alueen ateriapalveluiden tuottaminen muulla tavoin 1.1.2023 lukien.

Ateriapalvelut on Vihdin kunnassa keskitetty, samassa keittiössä tuotetaan palveluita sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoon että sivistystoimeen. Vihdin kunta ei lähtökohtaisesti pidä tarkoituksenmukaisena ateriapalvelun yhtiöittämistä kokonaisuudessaan tai sosiaali- ja terveystoimeen tuotettavien palveluiden osalta ainakaan siten, että kunnan tuottamat ateriapalvelut olisi yhtiötetty vuoden 2022 loppuun mennessä. Siten kunta ei voisi osallistua hyvinvointialueen kilpailutukseen alueen ateriapalveluiden tuottamisesta.

Huomioiden hyvinvointialueiden valmistelun muutoinkin tiivis aikataulu, tulisi kuntien mahdollisuutta myydä tukipalveluja hyvinvointialueille jatkaa ilman euromääräisiä rajoituksia vähintään kahden vuoden ajan hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä. Näin voitaisiin helpottaa palveluiden siirtymistä hyvinvointialueille ja turvata palveluiden järjestämisen kannalta välttämättömät tukipalvelut.

Vihdin kunta kiinnittää myös huomiota siihen, että pykäläluonnoksessa ja sen perusteluissa ei ole käsitelty sitä, miten siirtymäaikana tuotetut tukipalvelut tulisi hinnoitella. Kysymys olisi kilpailutilanteessa markkinoilla toimimisesta ja siihen liittyvästä yhtiöittämisvelvollisuudesta koskevasta poikkeuksesta, johon soveltuisi kuntalain 127 §:n 1 momentin 2 kohta. Tukipalvelut tulisi näin ollen ilmeisesti hinnoitella kuntalain 128 §:n

tarkoittamalla tavalla markkinaperusteisesti. Tämä puolestaan edellyttäisi kilpailulain 30 d §:n mukaista kirjanpidon eriyttämistä kunnan oman myynnin ja hyvinvointialueen myynnin välillä.

Tämä asia tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan ehdotuksen yksimielisesti.

Tämä asia tarkastettiin kokouksessa.